

UTAPANJE

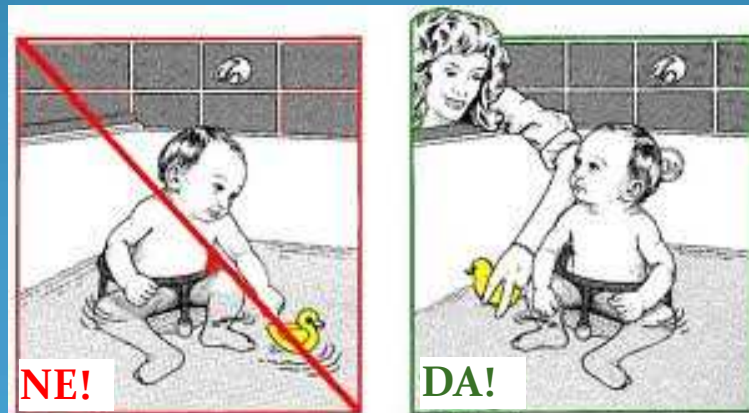
Mr. sc. Tanja Kovačević, dr. med.
Zavod za intenzivnu pedijatriju s
postintenzivnom skrbi
Klinika za dječje bolesti
KBC Split

DEFINICIJA

"Utapanje je zbivanje koje nastaje zbog uranjanja u tekući medij, što za posljedicu ima respiratornu ugroženost. Ona je izazvana ulaskom tekućine u dišne putove unesrećenog, što mu onemogućava udisanje zraka."

Vanden Hoek TL, Morrison LJ, Shuster M et al. *Circulation*. 2010 Nov 2;122(18 Suppl 3):S829-61. doi: 10.1161/CIRCULATIONAHA.110.971069. Part 12: cardiac arrest in special situations: 2010 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care.

- U svijetu vodeći uzrok smrtnosti od nesreća kod djece mlađe od 15 godina.
- Najčešće se javlja kod djece do 5. godine i adolescenata.
- Većina utapanja se može prevenirati.

PREVENCIJA UTAPANJA

PREVENCIJA UTAPANJA

RIZIČNI ČIMBENICI

- Nemogućnost plivanja ili precjenjivanje plivačkih sposobnosti
- Rizično ponašanje
- Uporaba alkohola i ilegalnih droga
- Neadekvatan nadzor odrasle osobe
- Popratna trauma, konvulzivni napad, razvojni poremećaj ili poremećaj ponašanja djeteta, moždani udar ili infarkt miokarda
- Nediagnostificirani poremećaj srčanog ritma
- Hiperventilacija prije zarona

POTAPANJE

ZADRŽAVANJE DAHA

UDAH

KONTAKT TEKUĆINE
S DIŠNIM PUTEM

LARINGOSPAZAM

ASPIRACIJA
TEKUĆINE

~~DISANJE~~

↓ O₂, ↑ CO₂

HIPOKSIJA

HIPOKSIJA

MORBIDITET I MORTALITET

- Učinci hipoksije i acidoze na SŽS i druge organe (pluća, srce, bubrezi, poremećaji ABS-a i elektrolita)
- Ostale ozljede
- Pridružene bolesti (epilepsija, DM, psihijatrijske bolesti, živčanomišićne,...)
- Slatka/slana voda
- Hipotermija
- Čista/zagađena voda

ASIMPTOMATSKI

SIMPTOMATSKI

UTOPLJENIK

KARDIOPULMONALNI
AREST

SMRT

LIJEČENJE

VANBOLNIČKO

- BLS - umjetno disanje započeti u vodi
- Izvlačenje u horizontalnom položaju
- ABC - što prije osigurati dišni put, dobru oksigenaciju (100% kisik) i ventilaciju
- Oprez: vratna kralješnica
- Hipotermija
- NE "ispumpavati vodu iz pluća"!

BOLNIČKO

- ABC
- Neurološka procjena
- Pregled od glave do pete
- Strojno prodisavanje
- ECMO, bronhoskopija, surfaktant
- Kontrola epi napadaja, održavati normoglikemiju
- Izbjegavati hipoksemiju i hipotenziju

LOŠI PROGNOСТИČKI ČIMBENICI

- Trajanje submerzije >5 minuta (najvažniji čimbenik)
- Trajanje BLS >10 minuta
- Trajanje ALS > 25 minuta
- Djeca starija od 14 godina
- Glasgow coma scale <5
- Arterijski pH <7.0

ISHOD

- Oko 70% djece preživi ako je BLS započet odmah po utapanju.
- Oko 40% preživi bez BLS iako im je kasnije pružen kompletan ALS:
 - 70% potpun oporavak
 - 25% blaži neurološki poremećaj
 - 5% teška oštećenja ili trajno vegetativno stanje.

Klinika za dječje bolesti, KBC Split 2011. - 2015.

- Broj djece utopljenika: 31
- Smrtni slučajevi: 1
- Perzistentno vegetativno stanje svijesti: 1

Hvala na
pažnji!

